

Lærervejledning

I alle danskforløb i fortælleid.dk er der mulighed for især at arbejde med

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Mange fortællinger kan stå alene og give eleverne en æstetisk oplevelse. En efterfølgende klassesamtale kan runde oplevelsen og forståelsen af.

I alle forløbene skal eleverne have en forforståelse for den tekst, de skal høre, de skal arbejde med teksten, og de skal reflektere over, hvad de har lært.

Forforståelsen gives ud fra en fællessamtale om billedark/introark. Eleverne kan evt. selv finde flere oplysninger.

Forløbene kan anvendes i uddrag eller i deres helhed, fx

- 2-4 lektioner (Indskoling)
- 2-6 lektioner (Mellemtrin)
- 2-8 lektioner (Udskoling)

På alle klassetrin skal eleverne arbejde med de 4 kompetenceområder og de tilhørende kompetencemål

- Læsning
- Fremstilling
- Fortolkning
- Kommunikation

Færdigheds- og vidensområderne giver retning på arbejdet (obligatorisk), og færdigheds- og vidensmålene giver inspiration til arbejdet (vejledende).

Ofte består et undervisningsforløb af stof fra flere forskellige områder.

Da fortælleid.dk bygger på mundtlige fortællinger, vil det være naturligt at lægge fokus på netop dette område.

Hvad er det, den mundtlige fortælling kan?

Hvad kan eleverne lære af at arbejde med?

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Eleverne vil opleve fortællere, der med deres mundtlige fremstillinger, brug af kropssprog og stemme lægger deres forståelse og fortolkning ind i fortællingerne.

Det kan eleverne lade sig inspirere af, når de skal læse op, fortælle og fortolke.

Amled

Udskoling (7.-9. klasse)

Målet med at høre og arbejde med *Amled* er, at eleverne får kendskab til en spændende og dramatisk historie.

Den handler om krig og kærlighed/magt og begær, og derfor er den også aktuell i dag.

Eleverne får en kort intro om *Saxos Gesta Danorum*.

Gesta Danorum betyder "danernes bedrifter." Den handler om Danmark og danskernes (danernes) historie for mange år siden. Det kaldes også krønikeskrivning.

Eleverne får også en kort intro til *Hamlet* af William Shakespeare.

Den engelske forfatter William Shakespeare brugte fortællingen *Amled* som inspiration til dramaet *Hamlet*, som den dag i dag spilles på teatre i store dele af verden. Handlingen i *Hamlet* foregår i Helsingør på Kronborg Slot.

I forhold til Fælles Mål vil det især være nedenstående, der kommer i spil.

Fortolkning (Oplevelse og indlevelse, Undersøgelse, Fortolkning, Vurdering, Perspektivering)

Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.

Kommunikation (Dialog, Krop og drama, Sprog og kultur)

Eleven kan deltage i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer.

MÅL

Du kan fortælle om sagnet Amleds oprindelse og dets senere betydning.

Du kan forstå en ældre sagntekst og uddrage det væsentligste.

Du kan bruge berettermodellen.

Du kan beskrive, hvordan fortælleren bruger sin stemme og sit kropssprog.

Du kan dramatisere et uddrag af fortællingen.

Tidsforbrug: 2-8 lektioner

Aktivitet

Til læreren	Elevaktivitet
Eleverne får en kort baggrundsviden om Saxo, <i>Gesta Danorum</i> og <i>Hamlet</i> af Shakespeare. Eleverne lytter til sagnet Amled.	Introark Samtale om introarket. Søg evt. selv mere viden. Lyt til fortællingen 1. gang.
Efter 1. lytning skal eleverne hver for sig skrive stikord til handlingen og gruppevis genfortælle handlingen.	Skriv stikord til handlingen hver for sig. Genfortæl sammen handlingen i grupper (mindst 3 i en gruppe)
Under 2. lytning skal eleverne ud fra deres stikord og nye noter inddele sagnet i episoder og give hver episode en overskrift.	Episoder og overskrifter Inddel fortællingen i episoder og giv hver episode en overskrift. Diskuter inddelingen af teksten og valg af overskrifter i jeres gruppe. Fremlæg jeres overskrifter. Genfortæl en selvvalgt episode.
På baggrund af episodeinddelingen sættes handlingen ind i berettermodellen.	Berettermodellen Sæt fortællingens handling ind i berettermodellen. Hjælp hinanden i jeres gruppe.
Teksten fortolkes i fællesskab i klassen.	
Efter 3. lytning skal eleverne enkelt- eller gruppevis skrive noter til det, de har observeret og gøre rede for fortællerens kropssprog og fortællemåde.	Kropssprog og stemme Lyt til fortællingen 3. gang. <ul style="list-style-type: none"> Læg mærke til fortællerens kropssprog og stemme. Beskriv, hvad I lægger mærke til om kropssprog og stemme.
Supplerende opgaver:	Tegneserie <ul style="list-style-type: none"> Omsæt fortællingen til en tegneserie.
	Skuespil <ul style="list-style-type: none"> Omsæt fortællingen til et skuespil.
Afsluttende refleksion.	Refleksion Udfyld refleksionsarket.

Supplerende stof:

Amled

[http://denstoredanske.dk/Nordisk Mytologi/Sagnfigurer/Amled](http://denstoredanske.dk/Nordisk_Mytologi/Sagnfigurer/Amled)

Historien om Hamlet

<https://kongeligeslotte.dk/da/slotte-og-haver/kronborg-slot/udforsk-kronborg-slot/historien-om-hamlet-paa-kronborg.html>

Hamlet

<https://da.wikipedia.org/wiki/Hamlet>

Saxo Grammaticus og Gesta Danorum

<http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/saxo-grammaticus-og-gesta-danorum/>

Amled

Introark

Målet med at høre og arbejde med Amled er, at du får kendskab til en spændende og dramatisk historie. Den handler om krig og kærlighed/magt og begær, og derfor er den også aktuell i dag. Historien kommer fra Saxos *Gesta Danorum*.

Gesta Danorum betyder "danernes bedrifter." Den handler om Danmark og danskernes (danernes) historie for mange år siden. Det kaldes også krønikeskrivning.

Den engelske forfatter William Shakespeare brugte fortællingen om Amled som inspiration til dramaet *Hamlet*, som den dag i dag spilles på teatre i store dele af verden. Handlingen i *Hamlet* foregår i Helsingør på Kronborg Slot.

Amled er en fortælling om to kongesønner (Amled og Fenge), deres mor og far (Ørvendel), farens smukke hustru, en rådgiver, nogle sendebude, den engelske konge, hoffet hos Fenge og hans følge.

På det ene billede kan du se Hamlet fra Shakespeares drama. Han står med et sværd i den ene hånd og et kranie i den anden hånd. Kraniet er gravet op af jorden på en kirkegård, og Hamlet filosoferer over livet og døden.

På det andet billede kan du se Kronborg Slot.

Royaltyfri stockvektor-ID: 1066237244 med standard-licens

Royaltyfri stockfoto-ID: 1381741697 med standard-licens

Amled

Episoder og overskrifter

Gruppevis fremlægges de valgte overskrifter. Hver gruppe genfortæller en selvvalgt episode.

A large, empty rectangular box with a thin black border, occupying most of the page below the text. It is intended for groups to present their chosen episode and titles.

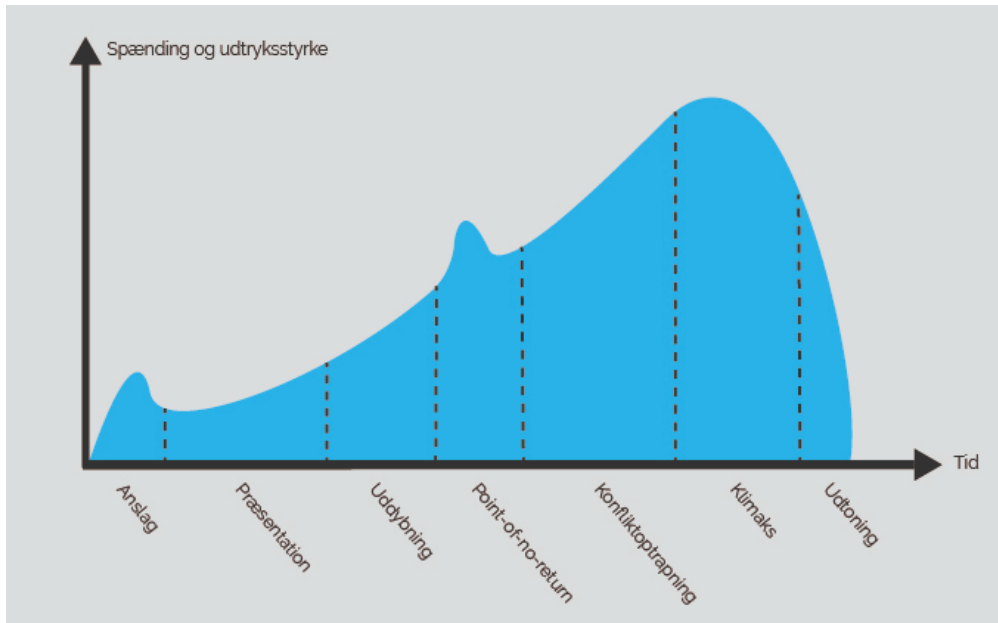
Et forslag til episodefordelingen med overskrift – lærerark

Overskrift	Handling i episoden
Kongemordet	Magt og begær får Fenge til at dræbe sin far
Ørvendels søn, Amler, spiller sindssyg	Ørvendels søn udgør en fare for Fenge
Prøven	Fenges mænd skal finde ud af, om Amler er sindssyg: <ul style="list-style-type: none"> • Amler sætter sig omvendt på en hest • Ulv eller hest • Havet/ror/kniv/en stor ost/bølger • Klitterne/mel Nogle svar er rigtige, men på en kryptisk måde.
Rådgiverens råd	Rådgiveren skal liggende i sengehalmen lytte til en samtale mellem Amler og hans mor. Rådgiveren bliver dræbt af Amler.
Amler er vred på sin mor	Amler er vred over, at moren har giftet sig med en morder.
Fenge vil dræbe Amler	Fenge er stadigvæk usikker på, om Amler i virkeligheden er sindssyg.
Amler fortæller moren om sin plan	Han vil dræbe Fenge.
Fenge vil sende Amler til England	Amler skal sendes til England, og der skal han dræbes.
De to sendebude bliver snydt	På runer, som sendebudene har med, står der, at Amler skal dræbes. Amler laver om på beskeden, så sendebudene bliver dræbt.
Erstatningen	Amler vil for "tabet" af sine sendebude have erstatning. Guld i to stokke.
Gravøl for Amler	Amler vender tilbage til Danmark med guld i de to stokke og siger, at det er de to sendebude, han har med hjem.
Amler og sværdet	Amler leger med sit sværd. Sværdet bliver sømmet fast i skeden.
Amler og tæpperne	Amler skærer tæpper ned, så de dækker alle de døddrukne gæster ved gravøllet. Amler sætter ild til tæpperne.
Endnu et kongemord.	Amler dræber Fenge.
Konge af Danmark	Amler bliver udråbt som konge.

Amled

Berettermodellen

Sæt novellens handling ind i berettermodellen.

Anslag	
Præsentation	
Uddybning	
Point og no return	
Konfliktoptapning	
Klimaks	
Udtoning	

Amled

Tegneserie

Omsæt fortællingen til en tegneserie, hvor du får de vigtigste begivenheder med.

Skuespil

- Vælg i gruppen en eller flere episoder, som indøves som et lille skuespil.
- Fordel rollerne imellem jer. I kan godt have flere roller.
- Vælg evt. en fra gruppen til instruktør.
- Skriv replikker ned.
- Øv jer, så I kan opføre skuespillet for hinanden, eller indspil det som små videosekvenser på mobiltelefon.

Refleksion

Du har nu arbejdet med *Amled*.

Målet var at få kendskab til sagnet *Amled*, at lægge mærke til fortællerens kropssprog og stemme og selv at spille skuespil.

Var det svært at holde styr på alle navnene i fortællingen?	
Hvad ved du om Saxo og <i>Gesta Danorum</i> ?	
Hvordan behandler fortællingen temaet magt og begær?	
Hvad synes du fortælleren illustrerer bedst med sin stemme og kropssprog?	
Hvordan var det at spille fortællingen som drama?	